

Slovo k povzbuzení na úterý 5. května 2020 ...
Biblická čtení: Sk 11,19-26; Ž 87; Jan 10,22-30

Milé sestry, milí bratři,

zaměříme dnes svou pozornost krátce opět na obě biblická čtení.

První ze Skutků apoštolů nás přenáší stále ještě do doby mezi Pavlovým obrácením na cestě do Damašku (k němu došlo někdy kolem roku 36) a začátkem jeho první misijní cesty (ta se uskutečnila v letech 46 až 48). Konkrétně se dostáváme do Antiochie, hlavního města starověké Sýrie (v dnešním jihovýchodním Turecku, těsně u syrských hranic). Tam vznikla velmi záhy – už při prvním pronásledování křesťanů v Jeruzalémě ze strany židů po Štěpánově ukamenování – významná starokřesťanská obec. Byla složená jak z křesťanů ze židovství (těm se ve Skutcích také říkalo „hebreové“), tak z křesťanů z pohanství (takzvaných „helénistů“). Z této obce máme také první konkrétní svědectví o apoštolském působení sv. Pavla, ještě ve stínu jeho pozdějšího průvodce na první misijní cestě a na začátku druhé, sv. Barnabáše. Právě v Antiochii se začalo učedníkům Páně poprvé říkat „křesťané“. A u toho se na chvíli zastavme.

Jak na první poslech slyšíme, české *křesťan* je velmi blízké slovu *křest*. Křesťan je ten, který je pokřtěný. Ovšem právě slova *křesťan* a *křest* mají v češtině relativně složitou a ne úplně jasnou etymologii. *Křesťan* je nejspíš odvozeno – přes starou němčinu – z latinského *christianus*, které pak je transliterací (pouhým přepisem cizího slova do vlastního jazyka) řeckého *christianos*, odvozeného od řeckého *Christos* (Kristus), hebrejsky *Mašijah* (Mesiáš), česky „Pomazaný“. Česká slova *křest* či *křesťan* souvisí také s všeslovanským *krst* znamenajícím také „kříž“. Někdy se hovoří i o příbuznosti s latinským *crux*, „kříž“. To vše ale můžeme ponechat jazykozpytcům. Nicméně je i duchovně užitečné si tyto etymologické souvislosti připomenout, protože ony odrážejí souvislosti duchovní, ba přímo teologické.

Co nás však v souvislosti s dnešním prvním čtením zvláště zajímá, je fakt, že řecké *christianos*, kterým jsou v Antiochii poprvé nazváni křesťané, je jednoznačně přímo odvozené od řeckého *Christos*, tedy od Krista. Proto by doslovný překlad měl znít nejspíš jako *kristovec* (ostatně tak také – jako *mesiášovce* – nazývá křesťany i dnešní arabština).

Tak tedy byli Ježíšovi následovníci v Antiochii svým okolím vnímáni a poprvé nazváni. Takovéto jejich označení (nikoli sebe-označení) je krásným svědectvím o jejich životě, jak jej viděli druzí. Jestliže byli svým okolím nazváni „ti Kristovi“, museli se nejen ke Kristu hlásit, jej vyznávat, ale podle Krista, Kristova evangelia také žít. Kéž by se něco takového dalo říci i o nás...

V evangeliu dnes jedinkrát v těchto dnech čteme z Ježíšovy relativně krátké řeči pronesené ve svátek posvěcení jeruzalémského chrámu. Navazuje na tu o dobrém pastýři. Jejím vrcholem je Ježíšovo (sebe)vyznání „já a Otec jedno jsme“ (poslední verš dnešního úryvku). Kdybychom četli dál, slyšeli bychom o reakci kolemstojících židů, kteří hned začali přinášet kameny, aby Ježíše kamenovali. Ne pro nějaký dobrý skutek, jak sami říkají, ale právě za tento nárok – že je jedno s Bohem, který oni považovali za největší možné rouhání.

O jednotě s Otcem vypovídají především skutky, které Pán Ježíš s Boží mocí činí, to je základní argument jeho řeči. Skutky jsou projevem Kristova boholidství: Lidství je jejich nástrojem, ale obsah je Boží. Proto jsou to právě Ježíšovy skutky, zejména „mocné činy a znamení“, lidsky vnímatelné, pro které mají lidé uvěřit v jeho Božství. Současníci Pána Ježíše jich viděli dost a dost, a proto mohli a měli uvěřit.

Jenže – stále opakovaná otázka – pro co má věřit člověk v době „blahoslavených, kteří neviděli, a přesto uvěřili“? Na to je vlastně také stále stejná dvojí odpověď: Víra je tajemný dar od Boha, ten člověk musí dostat. Ale pořád jsou znamení, které k otevření se tomuto Božímu daru pomáhají. Jimi jsou všechny možné důvody ke křesťanské víře, které dohromady tvoří jakousi mozaiku, kterou je člověk schopen si poskládat dohromady (na

základě jakéhosi *illative sense*, „vneseného smyslu“, jak tuto schopnost nazývá anglický myslitel a kardinál 19. století, sv. John Henry Newmann) a rozhodnout se pro kýžený krok víry. Dar a rozhodnutí dar přijmout jdou ruku v ruce. Přičemž jednou z částek této mozaiky pomáhající ke kroku víry, kroku k víře je i svědectví, jak křesťanství proměňuje – spíše tedy by mělo proměňovat – chování lidí, k lepšímu...

I o tom jsme už vícekrát ve velikonoční době mluvili. Naposledy v souvislosti se slovy sv. Ireneje, církevního otce 2. století, který na otázku pohanů, kde je dnes ten váš vzkříšený Ježíš, odpovídá poukazem na dobrý život křesťanů, který je „místem“ působení Zmrtvýchvstalého. Je to známé téma, nicméně dnešní evangelijní úryvek v souvislosti s dnešním prvním čtením nás k jeho znovu zmínění přímo vybízí...

Pán Ježíš totiž svá slova „já a Otec jedno jsme“ později – ve své velekněžské modlitbě, jak ji máme v 17. kapitole Janova sepsání – ještě rozvíjí. Rozvíjí je o vztah s námi, jeho učedníky a učednicemi. Prosí Otce za všechny, kteří uvěří, „aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli jedno v nás, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal.“

Naše jednota s Pánem Ježíšem a potažmo i mezi námi křesťany má být jedním ze znamení, pro které má i dnešní okolní svět uvěřit v Krista. Především naše skutečná dobrota, která by byla plodem naší jednoty s Pánem Ježíšem a silou naší vzájemné jednoty, by měla být znamením, které pomáhá k víře v Krista druhým a potažmo i nám samým. („po lásce nás poznají“). Znamením, pro které i my bychom měli být vnímáni jako „ti Kristovi“. Znamením, které by mělo svědčit o tom, že v kostele, ve svátostech, v modlitbě, v Božím slově, ve společenství se setkáváme skutečně s Někým, s Tím, kdo je, a proto má sílu nás proměňovat.

Jednota s Pánem Ježíšem je jeho láskyplné následování a opravdové přátelství s ním, něco asi mnohem většího, než zpravidla žijeme...

Jednota mezi námi by měla spočívat v jednom křesťanském smýšlení, jednom křesťanském činění, jak čteme častěji zejména na stránkách Pavlových listů, měla by znamenat „v nepodstatném různost, v podstatném jednota, ve všem však láska,“ jak slavně formuluje sv. Augustin. Zpravidla také něco mnohem hlubšího a pevnějšího, než obvykle předvádíme, třeba na sociálních sítích...

Kéž by i nynější „koronakrize“ byla pro nás vyjídkou zatoužit být křesťany, „těmi Kristovými“ nejen jménem ale i ve skutečnosti, nejen pro sebe ale i pro své okolí...